

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z BIOLOGII

DLA KLAS I-III GIMNAZJUM

Przedmiotowe Zasady Oceniania z biologii w gimnazjum opracowane zostały w oparciu o:

1. Rozporządzenie MEN z dn. 30.04.2007r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych.
2. Wewnątrzszkolne Zasady Oceniania w Gimnazjum w Trzemesznie
3. Podstawę programową z biologii dla trzeciego etapu kształcenia
4. Program nauczania biologii w gimnazjum wydawnictwa WSiP "Bliżej biologii"

Przedmiote m oceniania są:

- wiadomości,
- umiejętności,
- postawa ucznia i jego aktywność
- prowadzenie dokumentacji pracy na lekcji.

Cele ogólne oceniania:

- rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych z biologii i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu biologicznym,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- przekazanie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

Oceny cząstkowe można uzyskać za:

- odpowiedź ustną - swobodna wypowiedź na określony temat, charakteryzowanie procesów biologicznych, umiejętność wnioskowania przyczynowo-skutkowego itp. Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.

- sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (sam sprawdzian oraz jego formę należy zapowiedzieć, dwa tygodnie wcześniej)
- kartkówki - obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiedziane, ale mogą). Nie podlegają poprawie.
- zadania domowe,
- prowadzenie zeszytu przedmiotowego/zeszytu ćwiczeń (pod uwagę będzie brana staranność, systematyczność oraz poprawność rzeczowa, notatki). Brak zeszytu przedmiotowego/zeszytu ćwiczeń odnotowane jest jako "-" chyba, że była zadana praca domowa, wtedy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
- aktywność i inicjatywa przejawiana na lekcji (krótkie wypowiedzi na lekcji, praca w parach, praca w grupach, prowadzenie obserwacji, wykonywanie doświadczeń).
Będą oceniane za pomocą "+" zapisanych w dzienniku, które zostaną następnie przeliczone na oceny.
- referaty, prezentacje multimedialne,
- udział w konkursach przyrodniczych, projektach edukacyjnych
- prace dodatkowe (samodzielne opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, plansze, rysunki, okazy wzbogacające zbiory, referaty i inne).

Sposób oceniania:

1. Oceny cząstkowe wyrażane są cyfrowo w skali 1-6.
2. Ocena klasyfikacyjna wyrażana jest słownie wg skali: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający, niedostateczny.
3. Na ocenę semestralną i roczną z przedmiotu składają się oceny cząstkowe, które uczeń uzyskuje za różne formy aktywności.
4. W ocenianiu bieżącym stosuje się elementy oceniania kształtującego.
5. W przypadku wypowiedzi pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:
 - 100% - 97% - ocena celująca
 - 96% - 85% - ocena bardzo dobra
 - 84% - 70% - ocena dobra
 - 69% - 50% - ocena dostateczna
 - 49% - 31% - ocena dopuszczająca
 - 30% - 0% - ocena niedostateczna

6. Sprawdziany pisemne obejmujące dział materiału muszą być zapowiedziane z dwutygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel informuje uczniów o formie i zakresie pracy. Uczniowie są zobowiązani do uczestnictwa w sprawdzianie w określonym dniu. W przypadku nieobecności uczeń ma obowiązek uzupełnić daną formę pracy pisemnej w ciągu dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły i po uzgodnieniu terminu z nauczycielem. W przeciwnym razie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.
7. Nauczyciel oddaje poprawione prace w terminie nie późniejszym niż dwa tygodnie od dnia przeprowadzenia sprawdzianu.
8. Uczeń otrzymuje poprawioną pracę do wglądu podczas lekcji, dokonuje analizy i korekty popełnionych błędów, a następnie oddaje pracę nauczycielowi.
9. Nauczyciel dołącza pracę do dokumentacji uczniowskiej i udostępnia rodzicom podczas zebrania.
10. Uczeń ma prawo poprawić ocenę z danego sprawdzianu. Poprawa jest dobrowolna, uczeń sam zgłasza chęć poprawy w ciągu dwóch tygodni od daty oddania prac, a nauczyciel wyznacza termin.
11. Każdą ocenę z poprawy, także kolejną niedostateczną, wpisuje się do dziennika lekcyjnego obok pierwszej noty.
12. Poprawa odbywa się w formie pisemnej. Ustnie może poprawiać ten uczeń, który zgodnie z orzeczeniem PPP, wymaga indywidualnego podejścia lub pomocy nauczyciela.
13. Odpowiedzi ustne – na każdą odpowiedź składa się zawartość merytoryczna, argumentacja, uzasadnianie wypowiedzi, znajomość terminologii biologicznej. Dodatkowe pytania naprowadzające wpływają na obniżenie oceny.
14. Zaangażowanie w problematykę lekcji oceniane jest za pomocą plusów (pięć plusów to ocena bardzo dobra) lub oceną bardzo dobrą, co uzależnione jest od skali trudności problemu.
15. Brak zaangażowania w problematykę lekcji oceniane jest za pomocą oceny niedostatecznej.
16. Uczeń ma obowiązek systematycznie, rzetelnie i starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń, które są dokumentami pracy ucznia. W przypadku choroby czy dłuższej nieobecności w szkole uczeń ma obowiązek uzupełnić notatki i zadania domowe w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły.
17. Formy aktywności uczniów i ich wagi

Lp.	Forma aktywności	waga
1.	Konkursy, olimpiady	4
2.	Sprawdzian, prezentacja multimedialna, referat (wykonanie + omówienie), doświadczenie wykonane w domu+ opis metodą naukową	3
3.	Kartkówka, odpowiedź ustna, ćwiczenia/zeszyt przedmiotowy	2
4.	Praca na lekcji, aktywność	1

18. Przyporządkowanie średniej ważonej oceny śródrocznej i rocznej.

Średnia ważona	Ocena śródroczna (roczna)
poniżej 1,75	niedostateczny
od 1,76 do 2,75	dopuszczający
od 2,76 do 3,75	dostateczny
od 3,76 do 4,75	dobry
od 4,76 do 5,75	bardzo dobry
powyżej 5,76	celujący

Zasady wystawiania oceny semestralnej i rocznej.

1. Ocena klasyfikacyjna semestralna lub roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych.
2. Ocena jest średnią ważoną. Uwzględnia ona różne formy aktywności ucznia, którym przyporządkowuje się odpowiednie wagi. Ważna jest także systematyczność i zaangażowanie ucznia na wszystkich lekcjach, a nie tylko na zajęciach bezpośrednio poprzedzających wystawianie ocen.

Inne ustalenia:

1. Każdy uczeń próbuje rozwiązać samodzielnie wszystkie problemy i zadania.
2. Uczeń ma prawo jeden raz w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji w kl. drugiej i trzeciej oraz dwa razy w ciągu semestru w klasie pierwszej.
3. Nieprzygotowanie nie dotyczy zapowiedzianych prac pisemnych. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną. Uczeń powinien każde nieprzygotowanie zgłosić przed lekcją. Jeśli ten fakt zatai, nie może w trakcie lekcji skorzystać z prawa do „-„ i otrzymuje ocenę niedostateczną.

4. Mimo wykorzystanych szans, w pierwszym dniu po nieobecności spowodowanej chorobą lub przypadkiem losowym, uczeń nie ponosi żadnych sankcji z tytułu nieprzygotowania do zajęć.
5. W przypadku usprawiedliwionej dłuższej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi.
6. Uczeń, który z uzasadnionych powodów nie był obecny w szkole przez dłuższy czas, ustala z nauczycielem termin uzupełniania zaległości, napisania sprawdzianów.
7. Nieobecność w szkole nie zwalnia ucznia z obowiązku zaznajomienia się z omówionym podczas jego nieobecności materiałem.
8. Wszelkie kwestie nieuregulowane Przedmiotowymi Zasadami Oceniania rozstrzyga nauczyciel.

Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny z zajęć edukacyjnych.

1. Za przewidywaną ocenę roczną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela zgodnie z ustalonym terminem, a nie zatwierdzoną przez radę pedagogiczną.
2. Rodzice (prawni opiekunowie) ucznia mają prawo wnioskować na piśmie do dyrektora szkoły o podwyższenie oceny z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych w terminie nie dłuższym niż dwa dni robocze od wystawienia tej oceny.
3. We wniosku musi być określona ocena, o jaką ubiega się uczeń oraz uzasadnienie prośby.
4. Uczeń może ubiegać się o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień.
5. Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana:
 - a) frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie niższa niż 90% (z wyjątkiem długotrwałej choroby),
 - b) usprawiedliwienie wszystkich nieobecności na zajęciach,
 - c) przystąpienie do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela form sprawdzianów i prac pisemnych,
 - d) uzyskanie z wszystkich sprawdzianów i prac pisemnych ocen pozytywnych (wyższych niż ocena niedostateczna),
 - e) w przypadku uczniów mających trudności w nauce udział w zajęciach wyrównawczych (frekwencja powyżej 50%),
 - f) skorzystanie z wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy,

- g) udział w konkursach z przedmiotów, których dotyczy wnioski o podwyższenie oceny lub w zawodach sportowych i odniesienie w nich sukcesów (dotyczy wniosku tylko o ocenę najwyższą),
 - h) zaistniały inne ważne okoliczności uniemożliwiające uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana przez nauczyciela (np. długotrwała choroba, sytuacja rodzinna).
6. W przypadku spełnienia przez ucznia kryteriów, o których mowa w punkcie 5a i 5b, wychowawca odnotowuje ten fakt na podaniu ucznia i przekazuje je dyrektorowi.
 7. Dyrektor po konsultacji z nauczycielem przedmiotu odnotowuje na podaniu fakt spełnienia przez ucznia pozostałych kryteriów, wyrażając zgodę na przystąpienie do poprawy oceny.
 8. W przypadku niespełnienia któregośkolwiek z warunków wymienionych w punkcie 5. prośba ucznia zostaje odrzucona, a dyrektor odnotowuje na podaniu przyczynę jej odrzucenia.
 9. Uczeń spełniający wszystkie warunki najpóźniej 1 dzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela przedmiotu dodatkowego sprawdzianu.
 10. Sprawdzian obejmuje:
 - a) formę pisemną,
 - b) formę ustną,
 11. Stopień trudności zadań musi odpowiadać wymaganiom edukacyjnym na ocenę, o którą ubiega się uczeń.
 12. Procedura podwyższania oceny trwa nie dłużej niż dwie godziny lekcyjne.
 13. Poprawa oceny rocznej może nastąpić jedynie w przypadku, gdy sprawdzian został zaliczony na ocenę, o którą ubiega się uczeń.
 14. Ostateczna ocena roczna nie może być niższa od oceny wcześniej proponowanej.
 15. Sprawdzian, oceniony zgodnie z przedmiotowymi zasadami oceniania, zostaje dołączony do arkusza ocen ucznia.
 16. Jeżeli uczeń nie przystąpi do sprawdzianu w wyznaczonym terminie z przyczyn nieusprawiedliwionych, traci prawo do ubiegania się o podwyższenie oceny.

Sposoby informowania uczniów i rodziców.

1. Na pierwszej godzinie lekcyjnej zapoznajemy uczniów z PZO.
2. Oceny cząstkowe są jawne, oparte o opracowane kryteria.

3. Sprawdzone i ocenione sprawdziany uczniowie otrzymują do wglądu na zajęciach w szkole, rodzice zaś otrzymują do wglądu na życzenie.
4. Prace pisemne są przechowywane w szkole do końca bieżącego roku szkolnego.
5. Nauczyciel na pierwszym zebraniu informuje rodziców o sposobie oceniania z przedmiotu. O ocenach częściowych lub końcowych za pierwszy semestr informuje się rodziców na zebraniach rodzicielskich udostępniając zestawienie ocen lub w czasie indywidualnych spotkań z rodzicami.

Ewaluacja PZO.

PZO z biologii jest otwarty - podlega ewaluacji po upływie każdego roku szkolnego.

Ewentualne zmiany w PZO będą obowiązywały od następnego roku szkolnego.

Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- ✓ prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią biologiczną,
- ✓ potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- ✓ formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- ✓ dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów biologicznych,
- ✓ wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
- ✓ potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- ✓ bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- ✓ wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,
- ✓ w pracach pisemnych osiąga 97% - 100% punktów możliwych do zdobycia i w pełni odpowiada na dodatkowe pytania,
- ✓ bierze udział w konkursach biologicznych na terenie szkoły i poza nią i osiąga wysokie wyniki

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,

- ✓ wykazuje szczególne zainteresowania biologią,
- ✓ potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- ✓ bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
- ✓ potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać doświadczenia,
- ✓ prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną,
- ✓ aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- ✓ w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 84% do 97% punktów możliwych do zdobycia.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- ✓ potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela,
- ✓ wykonuje proste preparaty mikroskopowe,
- ✓ udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
- ✓ jest aktywny na lekcji,
- ✓ w pracach pisemnych osiąga od 70% do 84% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ✓ opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu biologii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- ✓ z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- ✓ z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- ✓ wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,
- ✓ w przypadku prac pisemnych osiąga od 50% do 69% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ✓ ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- ✓ wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem

nauczyciela,

- ✓ z pomocą nauczyciela wykonuje proste doświadczenia biologiczne,
- ✓ wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii biologicznej,
- ✓ jest mało aktywny na lekcji,
- ✓ w pisemnych sprawdzianach wiedzy i umiejętności osiąga od 31% do 49% punktów.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- ✓ nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- ✓ nie potrafi posługiwać się sprzętem biologicznym,
- ✓ wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- ✓ nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- ✓ wykazuje się bierną postawą na lekcji,
- ✓ w przypadku prac pisemnych osiąga od 0% do 30% punktów.